

לפני כבוד השופטת עדי יעקובוביץ

בעניין: מדינת ישראל
על-ידי ב"כ עו"ד לילך קוטנר

המאשימה

נגד

פלוגי
על-ידי ב"כ עו"ד גלאון קפלנסקי

הנאשם

גזר דין

פתח דבר

1. הנאשם הודה והורשע, במסגרת הסדר טיעון, בעובדות כתב האישום המתוקן, בעבירה של **הסגת גבול כדי לעבור עבירה**, לפי סעיף 447(א)(1) לחוק העונשין, תשל"ז-1977 (להלן: "**החוק**"); ובעבירה של **גניבה**, לפי סעיף 384 + 29(א) לחוק.
2. על פי עובדות כתב האישום המתוקן, בתאריך 10/6/21, סמוך לשעה 2:00, הנאשם, יחד עם אחר (להלן: "**הנאשם האחר**") וקטין נוסף, הסיגו גבול בצוותא חדא למתחם גני ילדים ברחוב הבושם 4 בתל-אביב-יפו, בדך שנכנסו פנימה דרך חלון בכוונה לבצע גניבה. בהמשך לאמור, הנאשם והאחרים נשאו ונטלו מהמקום שני מחשבים ניידים, שני טאבלטים, שישה אייפדים וקופסה שהכילה מטענים, זאת ללא הסכמת הבעלים ובכוונה לשלול אותם שלילת קבע, הניחו בתיק שהביאו עימם ועזבו את המקום.
- ביום 06.06.21 בשעה 06:30 לערך, הסיג הנאשם גבול למחסן בכוונה לבצע גניבה, נשא ונטל מהמחסן סולם השייך לאושר, הניח אותו בתוך עגלת סופר ועזב את המקום עם הסולם.
3. הנאשם הודה והורשע בעובדות כתב האישום המתוקן ונשלח לבקשת הצדדים לקבלת תסקיר שירות המבחן, אשר יבחן גם את שאלת ביטל ההרשעה. בין הצדדים לא נרקמה הסכמה עונשית, כאשר המאשימה הצהירה כי עמדתה להרשעה ורכיבים נלווים וההגנה הצהירה כי עמדתה לאי הרשעה ורכיבים נלווים.

תסקירי שירות המבחן

4. מתסקיר שירות המבחן, ראשון במספר, אשר הוגש בעניינו של הנאשם ביום 27/5/25, עולה כי הנאשם כבן 23 ומתגורר עם אמו ב..... בעת עריכת התסקיר הנאשם לא עבד מזה כשש שנים, על רקע מעורבותו בתאונת דרכים במהלך שנת 2019, כשלפני שנתיים פתח מסעדה, אך סגר אותה לאחר מספר חודשים על רקע מצבו הבריאותי המורכב. הנאשם פירט בפי שירות המבחן כי סובל מפגיעה פיזית ונפשית בעקבות התאונה, שטיבה לא יפורט כאן מטעמים של צנעת הפרט.

לדברי הנאשם, בעבר היה במעקב פסיכיאטרי ונטל טיפול תרופתי, אך הפסיק את הטיפול מסיבות שונות. שירות המבחן התרשם מנזקקות גבוהה לטיפול ייעודי בתחום הנפשי, וציין כי בהיעדר טיפול הנאשם מציב עצמו בסיכון לפגיעה באחרים ובעצמו, כמו גם להישנות מעורבותו בהתנהלות מסכנת ופורצת גבול.

עיון בגיליון הרישום הפלילי של הנאשם העלה כי הנאשם נעדר הרשעות קודמות, ובמועד עריכת התסקיר היה תלוי נגדו תיק מב"ד נוסף בגין חשד לביצוע עבירות של מסירת אמרה או תרשומת כוזבת בדו"ח, שיבוש מהלכי משפט וסיכון חיי אדם בנתיב תחבורה, מתחילת חודש ינואר 2025.

בהתייחסו לעבירות מושא כתב האיטום המתוקן, הנאשם אומנם הודה באופן פורמלי בביצועו, אולם שירות המבחן התרשם כי התקשה לקבל עליהן אחריות מלאה, כשמסר כי אינו זוכר שביצע אותן. השירות ציין כי הנאשם נוטה להשליך התנהלותו ובחירותיו על גורמים חיצוניים, כשבולט כי מתקשה בשלב זה לבחון ולהעמיק באופן ביקורתי בנסיבות למעורבותו ובבחירותיו המכשילות והבעייתיות. השירות התרשם כי מצבו של הנאשם שב ומציב אותו בסיכון להישנות עבירות ולהתנהלות בלתי מבוקרת ומווסתת, כשניתן יהיה להפחיתו ככל שישולב בטיפול נפשי ורגשי מתאים.

לאור האמור, שירות המבחן המליץ על דחיית הדיון בארבעה חודשים, לצורך שילוב הנאשם בטיפול מתאים.

5. מתסקיר שירות המבחן, שני במספר, אשר הוגש בעניינו של הנאשם ביום 10/9/25, עולה כי במהלך תקופת הדחייה הנאשם שמר על קשר רציף עם שירות המבחן. מהתסקיר עולה כי הנאשם פנה לבחון מתאים בקופת החולים שלו בחודש יולי 2025, וזאת בעקבות הפניית השירות ומצוקה נפשית עמה מתמודד. כמו כן, בתסקיר מפורטת האבחנה של הנאשם, וכן על כך שלא מטופל תרופתית בשל חוסר רצונו בכך.

בשיחה עם הנאשם במהלך חודש אוגוסט 2025, מסר כי עתיד להתחיל בימים הקרובים טיפול פסיכולוגי באופן מקוון. כמו כן, הנאשם עדכן כי סיים לאחרונה מכינה לקראת לימוד תואר ראשון, כשעתיד להתחיל לימודי תואר ראשון במשפטים במכללה, במהלך חודש אוקטובר 2025.

שירות המבחן מצא בשקלול הנתונים להעדיף את שיקולי השיקום במצבו של הנאשם, והמליץ על הטלת צו מבחן למשך שנה, וכן על ענישה קונקרטיה ומוחשית בדמות צו של"צ בהיקף של 100 שעות, כאשר הנאשם הביע נכונות לבצע צו של"צ.

אשר לשאלת ביטול ההרשעה, בשל גילו הצעיר, שאיפותיו הנורמטיביות, הרצון לחזקו וכדי להימנע "מהתיג הכרוך בהרשעה, כמו גם שלא לפגוע בסיכויי להתקבל לעבודה בתחום לימודיו בעתיד", המליץ השירות לשקול בחיוב את ביטול ההרשעה.

ראיות לעונש

6. **מטעם המאשימה** לא הוגשו ראיות לעונש.

7. **מטעם ההגנה** הוצגו בפני בית המשפט, במהלך הטיעונים לעונש, מסמכים המעידים על כך שהנאשם עתיד להתחיל לימודי משפטים, וכן הוצגו תלושי שכר של הנאשם.

טיעוני הצדדים

8. **התובעת המלומדת, בטיעוניה לעונש**, ציינה כי על אף שהמאשימה סבורה שמתחמי הענישה בעבירות בהן הורשע הנאשם גבוהים יותר, ולאור כלל אחידות הענישה, ביקשה להטיל על הנאשם עונש הזהה לעונש שהוטל על הנאשם האחר: מאסר על תנאי למשך 4 חודשים וקנס בסך 3,000 ₪.

אשר להמלצת שירות המבחן, התובעת המלומדת הפנתה לכך שהנאשם נמצא רק בתחילתו של הליך טיפולי, וכי מהתסקיר עולה כי טרם התחיל טיפול פסיכולוגי באופן מקוון. כמו כן, הפנתה לכך שהנאשם צפוי להתחיל לימודי משפטים אינה מהווה פגיעה קונקרטיה הנדרשת לצורך ביטול הרשעה.

9. **הסניגור המלומד, בטיעוניו לעונש**, ביקש לקבל את המלצת שירות המבחן ולבטל את הרשעתו של הנאשם. לדבריו, כלל אחידות הענישה צריך לחול גם בעניינו. הסניגור המלומד הפנה לכך שהנאשם היה הקרוב לגיל הקטינות בעת ביצוע העבירות, הפנה לכך שעבר תאונת דרכים קשה ופירט על הקשיים עמם מתמודד היום, שלא יפורטו כאן מטעם צנעת הפרט. הסניגור המלומד הציג בפני בית המשפט אישורי קבלה המעידים כי הנאשם עתיד ללמוד לימודי משפטים וכן קבלות תשלום, טען כי אנשים יכולים להשתנות וציין כי "לא מזמן קיבלתי בשורה מילד שעבר עבירת שוד בנסיבות מחמירות והיום הוא עורך דין". לדבריו, הרשעה בפלילים יכולה לסכל את רצונו של הנאשם להיות עורך דין בעתיד. בנוסף, הציג הסניגור המלומד תלושי שכר של הנאשם, הפנה לנסיבותיו האישיות ולכך שהוא מנהל אורח חיים נורמטיבי.

לאחר הדיון, הגיש הסניגור המלומד אסופת פסיקה לעניין העונש ולעניין סוגיית ביטול ההרשעה.

10. **הנאשם בדברו האחרון**, ציין כי במהלך חייו היה אדם נורמטיבי, ספורטאי בנבחרת ישראל, עד שעבר תאונה שבעקבותיה היה בשיקום, מורדם ומונשם, ולאחר מכן התחבר לחברה שולית ו"עשה שטויות". עוד ציין כי כבר 3-4 שנים נמצא בטיפול נפשי, אך היה לו קשה להתמיד בו ומתמיד בחודשיים האחרונים, לצד חזרה לעבודה. עוד ציין הנאשם כי מעוניין "לחזור לחיים", לא מעוניין שההרשעה תפגע בחייו, מודע לעבירות אבל טען כי מדובר ב"שטות ותסכול של נער מתבגר".

דיון והכרעה

שאלת ביטול ההרשעה

11. בחינת סוגיית ביטול הרשעה פלילית, בהתאם לפסיקה, קודמת לבחינת מדיניות הענישה בהתאם לתיקון 113 לחוק (רע"פ 2327/19 **אדוארדו נ' מדינת ישראל**, בפסקאות 8 ו-11 (19.5.19)), ויש לבחון אותה בטרם התייחסות למתחם העונש ההולם.

12. הכלל הוא כי מי שהוכחה אשמתו, יש להרשיעו בדין (כעולה מסעיף 182 לחוק סדר הדין הפלילי, התשמ"ב-1982 (להלן: "**חסד"פ**)), וחריגה מהכלל תעשה רק במקרים "החריגים שבחריגים", זאת בהתאם ל**חריג לכלל** הקבוע בסעיף 192 לחסד"פ, שלפיו בית משפט שהרשיע נאשם **רשאי לבטל את ההרשעה במסגרת גזר הדין** ולהטיל עליו צו מבחן או צו שירות לתועלת הציבור ללא הרשעה.

13. במסגרת ההחלטה האם להחיל את הכלל של חובת ההרשעה או שמא את החריג בדבר הימנעות מהרשעה או בדבר ביטולה, נדרש **איזון שיקולים**, המעמיד את האינטרס הציבורי אל מול נסיבותיו האינדיבידואליות של הנאשם; ככלל, **אין להימנע מלהרשיע** נאשם אשר המיוחס לו הוכח כדין - **רק בנסיבות יוצאות דופן, שבהן אין יחס סביר בין הנזק הצפוי מן ההרשעה בדין לבין חומרתה של העבירה**.

על פי **הלכת כתב** הידועה (ע"פ 2083/96 **כתב נ' מדינת ישראל** (21.8.97)), החריג המאפשר אי הרשעה שמור למקרים בהם מתקיימים שני תנאים מצטברים:

"ראשית, על ההרשעה לפגוע פגיעה חמורה בשיקום הנאשם, ושנית, סוג העבירה מאפשר לוותר בנסיבות המקרה המסוים על ההרשעה בלי לפגוע באופן מהותי בשיקולי הענישה האחרים המפורטים לעיל".

ביטול ההרשעה תעשה אך במקרים חריגים ויוצאי דופן, בהתקיים חוסר פרופורציה קיצוני בין עוצמת פגיעה ההרשעה בנאשם לבין התועלת לאינטרס הציבורי כתוצאה מהרשעה.

אשר לתנאי הראשון בהלכת כתב

14. המקרה דנא עוסק בעבירות של הסגת גבול וגניבה **שאינן ברף הנמוך**. לא בכדי אינני מתייחסת אך לסוג העבירה. כאמור **בהלכת כתב**, על מנת להימנע מהרשעתו של נאשם שאשמתו הוכחה בדין, על בית המשפט לקבוע כי סוג העבירה מאפשר על ההרשעה "**בנסיבות המקרה המסוים**". לפיכך, בחינת תנאי זה חייבת להיות בחינה מהותית של העבירה בנסיבותיה, ולא בחינה טכנית של סעיף העבירה בלבד (ע"פ (מחוזי תל-אביב) 11523-06-20 **ביטון נ' מדינת ישראל**, בעמוד 6 (30.7.20)). בהתאם לפסיקתו של בית המשפט המחוזי בבואו של בית המשפט לשקול את שאלת ההרשעה או אי ההרשעה, עליו לבחון, בין היתר, את המסר העובר לציבור על פי תוצאת ההליך (שם, בעמ' 7).

העבירות בהן הורשע הנאשם - הסגת גבול וגניבה, אינן מבין העבירות שכשלעצמן אינן מאפשרות הימנעות מהרשעה. אלא שהנסיבות שבהן בוצעו העבירות אינן קלות. הנאשם והאחרים נכנסו באישון לילה, דרך חלון, למתחם גני ילדים, וגנבו ממנו רכוש בשווי לא מבוטל, לרבות מחשבים ניידים, טאבלטים ואייפדים, לאחר תכנון שקדם לביצוע העבירה - כמתואר בכתב האישום המתוקן בו הודה הנאשם. ואולם, גם אם אניח לטובתו של הנאשם - ולצורך הדיון בלבד - כי התנאי הראשון שנקבע **בהלכת כתב** מתקיים בענייננו, הרי שהתנאי השני אינו מתקיים, כפי שאפרט להלן.

אשר לתנאי השני בהלכת כתב

15. התנאי השני וההכרחי שנקבע בהלכת כתב לצורך ביטול הרשעת נאשם, הוא קיומו של נזק קונקרטי. מדובר בתנאי מצטבר, שבלעדיו אין. הנאשם שבפניי לא הוכיח שתנאי זה מתקיים בענייניו.

16. הוכחת הפגיעה בנאשם בעצם הרשעתו, היא נטל המוטל על הנאשם להוכיח כי הרשעה תגרום לו לנזק קונקרטי וממשי לעתיד, ולעניין זה אין להסתפק בתרחישים תאורטיים שאין לדעת אם

יתממשו בעתיד (רע"פ 54/15 פלוני נ' מדינת ישראל (27.1.2015); רע"פ 9118/12 פריגין נ' מדינת ישראל (1.1.1.2013)). על נזק זה להיות ייחודי ואישי, מעבר לנזק הטבעי הנלווה לכל הרשעה באשר היא, ועליו לנבוע מעצם ההרשעה ולא מעצם מעשה העבירה (רע"פ 8651/12 בלאונשטיין נ' מדינת ישראל (6.12.12); ע"פ 5985/13 אבן נ' מדינת ישראל, בפסקה 9 (2.4.14) (להלן: "עניין אבן")). כדי שתנאי זה יתקיים, נדרש רף גבוה של פגיעה בנאשם ובשיקומו, ועל הנאשם להוכיחו באמצעות תשתית ראייתית הולמת ומשכנעת (ע"פ 2698/24 סילבר נ' מדינת ישראל, בפסקה 29 (5.12.24); עניין אבן, בפסקה 7).

משמעות ההרשעה הפלילית על רישיון לעריכת דין - נזק קונקרטי?

17. במקרה שבפניי, טוען הסניגור המלומד כי בהיותו של הנאשם סטודנט לתואר ראשון במשפטים, הותרת הרשעתו על כנה "יכולה" לסכל את רצונו של הנאשם להיות עורך דין בעתיד, ועל כן יש להורות על ביטול הרשעתו בדין. אין בידי לקבל טענה זו. אבאר להלן.

18. ראשית, כדי שאדם יהא כשיר להיות עורך דין, עליו לעמוד בשלושה תנאים מצטברים: (1) עליו להיות בעל השכלה משפטית גבוהה; (2) הוא עבר תקופת התמחות; (3) הוא עמד בבחינות הלשכה (סעיף 24 לחוק לשכת עורכי הדין, תשכ"א-1961 (להלן: "חוק הלשכה")). סעיף 44(א) לחוק הלשכה, שכותרתו "סירוב הלשכה לקבל חבר", קובע את התנאים שבהם הלשכה רשאית שלא לקבל מועמד כחבר הלשכה, על אף כשירותו:

"44. (א) הלשכה רשאית, לאחר שנתנה למועמד הזדמנות לטעון טענותיו לפניו, שלא לקבלו כחבר הלשכה, על אף כשירותו -

(1) אם המועמד הורשע בעבירה פלילית שיש בה, בנסיבות הענין, משום קלון, והלשכה סבורה שלאור הרשעה זו אין הוא ראוי לשמש עורך דין;

(2) אם נתגלו עובדות אחרות - בין על ידי פסק דין של בית דין משמעתי או על ידי התנגדות שהוגשה לפי סעיף 43, ובין בדרך אחרת - והלשכה סבורה שלאור עובדות אלה אין המועמד ראוי לשמש עורך דין; [...]" [ההדגשות אינן במקור - ע.י.].

19. ענייני הרואות, כי חוק הלשכה אינו קובע כתנאי לקבלת רישיון לעריכת דין כי הנאשם לא יורשע בעבירה פלילית, כך שדרכו של המועמד תסוכל אם יורשע בכל עבירה באשר היא. סעיף 44(א) לחוק הלשכה קובע שמכות שבשיקול דעת ללשכה, שלא לקבל מועמד כחבר הלשכה, אם המועמד "הורשע בעבירה פלילית שיש בה, בנסיבות הענין, משום קלון, והלשכה סבורה שלאור הרשעה זו אין הוא ראוי לשמש עורך דין". מנוסח הסעיף עולה במפורש כי לא כל הרשעה בפלילים מונעת באופן "אוטומטי" קבלת רישיון לעריכת דין או רישום בפנקסי הלשכה, אלא שלרשות יש שיקול דעת לקבוע האם בעבירה בה הורשע המועמד יש משום קלון, או שהיא סבורה כי אינו ראוי לשמש עורך דין לאור ההרשעה.

ברע"פ 3224/19 אביב נ' מדינת ישראל (28.5.19), דן בית המשפט העליון בקשת רשות ערעור של נאשם, שטען כי הותרת הרשעתו בעבירות סמים, אלימות ואיומים תמנע ממנו לקבל רישיון תיווך במקרקעין, וזאת בשל שיקול הדעת שמתירה עצם ההרשעה בידי הרשות המוסמכת. בית המשפט העליון, כבי שופט ג' קרא, דחה את הבקשה, תוך שהבהיר כי מקום בו החוק העניק לרשות המנהלית שיקול דעת רחב האם להעניק, לחדש או לבטל רישיון לעסוק במקצוע של הרשעה בפלילים, לא מתקיימת פגיעה חמורה בשיקומו של הנאשם באופן המצדיק ביטול הרשעתו בדין. הדברים יפים לעניינינו, בשינויים המחויבים:

"למעשה, גם אם יורשע המבקש, עדיין נתונה לרשות המנהלית שיקול הדעת האם להעניק לו את רישיון התיווך. הרשעה בפלילים איננה מונעת באופן "אוטומטי" מהמבקש לקבל רישיון. גם לשון סעיף 5 הנ"ל מקנה במפורש שיקול דעת נרחב לרשם האם להעניק את הרישיון במקרה הקונקרטי, וזאת בשים לב למהותה, לחומרתה ולנסיבותיה של העבירה. בשקלו את עניין המבקש, יוכל הרשם (ואין אני מחווה דעה בעניין זה) להחליט כי המבקש ראוי לקבל את הרישיון וכי ההרשעה בפלילים איננה מונעת זאת ממנו. לכן, לא מתקיימת פגיעה חמורה בשיקום, המהווה את הרציונל לחריג אי ההרשעה." [ההדגשות אינן במקור - ע.י.].

ובהקשר למקצוע עריכת הדין:

"בפסיקתו של בית המשפט הסתמנה המגמה לפיה מקום בו הרשעה בעבירה פלילית עלולה להשפיע על כשרותו של הנאשם לעסוק במקצוע מסוים, ובכלל זה במקצוע עריכת דין, ראוי כי בית המשפט ימנע מלעסוק בכך ויתיר את הסוגיה לבחינתם ולשיקול דעתם של גורמי המקצוע המוסמכים" (רע"פ 6117/23 נוה נ' מדינת ישראל, בפסקה 30 (2.5.24) (להלן: "עניין נוה")); וראו גם: רע"פ 923/19 פלונית נ' מדינת ישראל, בפסקה 8 (2.4.19) [ההדגשות אינן במקור - ע.י.].

הנה כי כן, הנאשם לא עמד בנטל להוכיח כי הרשעתו על כנה תגרום לו לנזק קונקרטי וממשי לעתידו, מעבר לנזק התיאורטי הטמון בכל הרשעה באשר היא. גם לא מצאתי בהמלצת שירות המבחן לבטל את הרשעתו של הנאשם, באף אחד מהתסקירים שהוגשו, כל אינדיקציה לקיומו של נזק קונקרטי. נימוקו של שירות המבחן, כי בשל גילו הצעיר של הנאשם, שאיפותיו הנורמטיביות, הרצון לחזקו וכדי להימנע "מהתייג הכרוך בהרשעה, כמו גם שלא לפגוע בסיכוייו להתקבל לעבודה בתחום לימודיו בעתיד" - אינו מקיים את דרישת הנזק הקונקרטי. ראייה לכך שהרשעתו של הנאשם לא תפגע באופן חמור וממשי בסיכוייו לקבל רישיון לעריכת דין ניתן למצוא בדבריו של הסניגור המלומד, שהעיד בעצמו כי: "לא מזמן קיבלתי בשורה מילד שעבר עבירת שוד בנסיבות מחמירות והיום הוא עורך דין". אם כך בנוגע לעבירת שוד בנסיבות מחמירות, מקל וחומר שהרשעה בעבירות של הסגת גבול וגניבה לא תמנע בהכרח מהנאשם לקבל את רישיונו.

20. **שנית**, קבלת טענת ההגנה כי הותרת הרשעתו של הנאשם ממלאת את תנאי הנזק הקונקרטי בשל כך בלבד שלרשות המנהלית, ובעניינינו - לשכת עורכי הדין בישראל, יש שיקול דעת להחליט האם בשל הרשעה ראוי כי אדם יקבל רישיון לעסוק במקצוע כלשהו, תאיין לחלוטין את שיקול הדעת שניתן לרשות המנהלית על ידי המחוקק (וראו עניין אביב לעיל). כאשר לרשות המנהלית נתונה סמכות שבשיקול דעת לקבוע האם אדם ביצע עבירה שעלולה להשפיע על כשירותו למקצוע, האינטרס הציבורי מחייב להשאירה בידה, ועל בית המשפט להימנע ככל הניתן מלהפקיע סמכות זו בדרך של ביטול הרשעתם של נאשמים (ראו רע"פ 5018/18 בוזגלו נ' מדינת ישראל (21.10.18); עניין נוה לעיל).

21. **שלישית**, סעיף 44(א)(2) לחוק הלשכה מקנה סמכות ללשכה לסרב לקבל מועמד כחבר לשכה אם "נתגלו עובדות אחרות", בכל דרך שהיא - ובלא תלות בהרשעה - ואם היא סבורה שלאור עובדות אלה אין המועמד ראוי לשמש עורך דין. לפיכך, גם לו הייתה מבוטלת הרשעתו של הנאשם, עדיין קיימת ללשכה הסמכות לסרב לקבלו כחבר הלשכה - בשל אותן עובדות ממש. מכאן קצרה הדרך למסקנה כי גם אם היה ניתן לראות בפגיעה האפשרית בנאשם כנזק קונקרטי, הרי שבנסיבות העניין פגיעה זו נובעת מעצם מעשה העבירה ולא מעצם ההרשעה (בניגוד להלכה בעניין אבן).

22. אשר לטענה כי יש להימנע מ"תייג" הנאשם, הרי שטענות מסוג זה נדחו על ידי בית המשפט העליון, שכן אין די בנזק הטבעי הטמון בכל הרשעה באשר היא כדי למלא את דרישת הנזק הקונקרטי, ואין די בפגיעה "בשמו הטוב" של הנאשם לצורך ביטול הרשעתו (השוו: רע"פ 462/18 יוסף נ' מדינת ישראל (21.5.18)). אכן, ייתכן כי הרשעתו של הנאשם תעמוד כאבן נגף בהמשך חייו, אך אין די בנזק תיאורטי וערטילאי כדי לבטל את הרשעתו, ובפרט שמתסקירי שירות המבחן עולה כי הנאשם נטל אחריות חלקית על ביצוע העבירות, נטה לצמצם ממידת מעורבותו ולהשליך התנהלותו ובחירותיו בגורמים חיצוניים, ואף טען כי לא זוכר שביצע את העבירות. רצונו הטוב של הנאשם לשקם את חייו ונכונותו הראשונית לטיפול ראויים להערכה, ויש לקוות - ואינני חווה דעה בעניין - כי הגורמים המוסמכים, בבוא העת, ייקחו בחשבון את מכלול השיקולים הרלוונטיים לפני שיקבלו החלטתם בנוגע לנאשם.

23. **אם כן, כאמור, מצאתי כי לא ניתן לוותר על הרשעת הנאשם בדין, כי עניינו של הנאשם לא נופל לגדר אותם "חריגים שבחריגים" ולא מתקיימות בו אותן נסיבות מיוחדות המצדיקות הימנעות מהרשעתו.**

מתחם העונש ההולם

24. בהתאם לתיקון 113 לחוק, יש לקבוע, בטרם קביעת העונש המתאים, מתחם עונש הולם למעשה העבירה בהתאם לעקרון ההלימה ותוך התחשבות במידת הפגיעה בערכים החברתיים המוגנים, במדיניות הענישה הנהוגה ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירה.

25. במעשיו, פגע הנאשם בערכים החברתיים עליהם בא להגן האיסור הפלילי שבעבירת הסגת גבול כדי לעבור עבירה, וביניהם שמירת הרכוש, הקניין ותחושת הביטחון של הציבור ושל מחזיק הנכס. עבירת הסגת הגבול מגינה על שלווה נפשו של המחזיק בנכס ועל זכותו ליהנות מרכושו ללא הפרעה ונועדה בעיקר להגן על קניינו והחזקתו של אדם במקרקעין, על כל אגד הזכויות הנלווה לכך.

בעת ביצוע עבירת הגניבה, פגע הנאשם בערכים החברתיים של שמירת הרכוש ומניעת הפגיעה בזכות הקניין, אשר הוכרה כזכות חוקתית מהמעלה הראשונה. לעניין הערכים המוגנים בעבירה זו, יפים הדברים שנקבעו בדנ"פ 2334/09 פרי נ' מדינת ישראל, סד(3) 502 (2011):

"האיסור על גניבה הוא מן האיסורים הבסיסיים שהדין הפלילי מטיל על האדם עוד מימים ימימה. איסור זה מקורו בהגנה על זכות הקניין, המוחזקת כזכות חוקתית של

הפרט. ההגנה על רכוש הפרט חיונית לקיומו של סדר חברתי תקין, והיא הניצבת בליבה של עבירת הגניבה. אכן, "הערך המוגן על ידי עבירת הגניבה הוא שמירת רכוש הזולת".

26. אשר לנסיבות הקשורות בביצוע העבירה, שקלתי לחומרה את העובדה שהנאשם הסיג גבול למתחם גני ילדים, בצוותא חדא עם אחרים, באופן שאפשר את ביצוע הגניבה. עוד לקחתי בחשבון את התכנון שקדם לביצוע העבירה ואת ההתארגנות המוקדמת, ועל כך תעיד העובדה כי הנאשם והאחרים הביאו איתם תיק שבו הניחו את הרכוש הגנוב. בנוסף, שקלתי את האופן שבו נכנסו הנאשם והאחרים למתחם, וכן את טיב הרכוש שנגנב: שני מחשבים ניידים, שני טאבלטים, שישה אייפדים וקופסה שהכילה מטענים. **לקולא** שקלתי את העובדה שמעשיו של הנאשם לא נעשו בתחכום מיוחד, וכן את חלקו היחסי של הנאשם בביצוע העבירות (אשר בוצעו בצוותא חדא יחד עם הנאשם האחר ועם קטיין נוסף).

27. במכלול הנסיבות המתוארות, מסקנתי היא כי **מידת הפגיעה** בערכים החברתיים המוגנים **הינה ברף הבינוני**.

28. בחינת **מדיניות הענישה הנהוגה** בעבירות בהן הורשע הנאשם, בנסיבות הדומות לענייננו, מעלה כי במקרים דומים של הסגת גבול כדי לעבור עבירה, לצד ביצוע עבירת גניבה, נקבעו מתחמי ענישה המתחילים מענישה צופה פני עתיד ועד מאסר בפועל ממש. להמחשה:

בת"פ 64065-12-23 (שלום קריות) **מדינת ישראל נ' רבינוביץ'** (17.3.24) הנאשם הורשע, על פי הודאתו, בעבירות של **גניבה והסגת גבול פלילית**. על פי עובדות כתב האישום המתוקן, ביום 16.12.23 סמוך לשעה 10:03, התפרץ אדם שזהותו אינה ידועה לבית עסק בשם "קטוף" בקריית אתא וגנב מתוכו רכוש. באותו היום, סמוך לשעה 11:36, הסיג הנאשם גבול לבית העסק, נכנס דרך החלון וגנב קופסת תמרים, בקבוק משקה וקופסת עוגיות בסך כולל של 56.90 ₪, וכן שלוש קופות צדקה שהכילו כסף מזומן בסכום שאינו ידוע במדויק, מטען לטלפון ורכוש נוסף שמהותו אינה ידועה. עוד באותו היום, זמן קצר לאחר מכן, חזר הנאשם והסיג גבול לבית העסק, נכנס שוב דרך החלון ורוקן מתכולתה קופת צדקה שהייתה מונחת על גבי דלפק ובה כסף מזומן בסכום שאינו ידוע במדויק. לאחר מכן עזב את המקום כשהרכוש בחזקתו. **בית המשפט קבע כי מתחם העונש ההולם נע בין עונש מאסר על תנאי לבין 12 חודשי מאסר בפועל, לצד ענישה נלווית.** על הנאשם, אשר הודה בהזדמנות הראשונה, שלחובתו עבר פלילי מכביד, אשר ביצע עבירה זו זמן קצר לאחר שחרורו ממאסר ממושך בגין עבירות רכוש, הוטלו 4 חודשי מאסר בפועל, הפעלת מע"ת כך שישא סך הכל 8 חודשי מאסר בפועל בניכוי ימי מעצרו ומאסר על תנאי.

בת"פ 32495-01-21 (שלום ראשון לציון) **מדינת ישראל נ' אריאלי** (11.9.23) הנאשם הורשע, על פי הודאתו, בעבירות של **גניבה והסגת גבול פלילית**. על פי עובדות כתב האישום המתוקן, ביום 12.1.21 בשעה 8:20 או סמוך לכך, החנה המתלונן את רכבו בעיר ראשון לציון. בשעה 9:40 או סמוך לכך, נכנס הנאשם אל הרכב בדרך שאינה ידועה במדויק למאשימה, שהה בו, ישב במושב הימני הקדמי שליד מושב הנהג וחיטט בתא הכפפות של הרכב. באותן הנסיבות נטל הנאשם מהרכב משקפי שמש מרובעים בצבע שחור. **בית המשפט קבע כי מתחם העונש ההולם נע בין מאסר על תנאי לבין 9 חודשי מאסר בפועל, לצד ענישה נלווית.** על הנאשם, אשר הודה במעשיו והביע חרטה, אשר לחובתו עבר מכביד, אך חלף זמן מאז האירוע ומאז ועד היום לא נפתחו נגדו תיקים חדשים, אך עם זאת, ביצע עבירות אלה כחצי שנה לאחר שנגזר דינו בהליך הקודם, הוטלו 4 חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות, והופעל התנאי בן 4 חודשים בחופף לעונש המאסר, מאסר על תנאי, קנס בסך 500 ₪ ופיצוי למתלונן בסך 1,200 ₪.

בת"פ 32482-12-15 (שלום קריות) **מדינת ישראל נ' חוג'יראת** (5.5.16) הנאשם הורשע, לאחר ניהול הליך הוכחות, בעבירות של הסגת גבול פלילית וגניבה. על פי העובדות שנקבעו בהכרעת הדין, הנאשם הסיג גבול למוסך בחיפה כדי לעבור עבירה. הנאשם נכנס למוסך מדלת שירות שהייתה פתוח, בזמן שהמוסך לא היה פעיל באותה העת ושעריו היו סגורים. באותו הזמן גנב הנאשם מהמוסך מברגה בשווי 1,200 ₪ בכך שנטל את הכלי, נשאו עמו ועזב את המקום. **בית המשפט קבע מתחם עונש הולם הנע בין מספר חודשי מאסר בעבודות שירות לבין 8 חודשי מאסר בפועל, לצד ענישה נלווית.** על הנאשם, יליד 1962 ואב לשבעה ילדים, שלחובתו עבר פלילי מכביד, אשר לא לקח אחריות על מעשיו, כשברקע התמכרותו לסמים, הוטלו 6 חודשי מאסר בפועל, והופעלו 4 מאסרים מותנים במצטבר, לצד מאסר על תנאי ופיצוי בסך 1,200 ₪ למתלונן.

בת"פ (שלום אילת) 25431-03-13 **מדינת ישראל נ' טורגמן** (12.5.14) הנאשם הורשע, על פי הודאתו, בעבירות של הסגת גבול פלילית וניסיון גניבה. על פי עובדות כתב האישום המתוקן, הנאשם הסיג גבול למסעדה, ולאחר שהבין כי ננעל בתוכה, פרץ את דלת המחסן ומשם המשיך למשרד המסעדה, והתחיל בחיפוש אחר כספי הפדיון, עד אשר הופעלה אזעקה והוזמנה למקום משטרה. **בית המשפט קבע כי מתחם העונש ההולם נע בין עונש מאסר על תנאי לבין 12 חודשי**

מאסר בפועל, לצד ענישה נלווית. על הנאשם, בן 34, בעל עבר פלילי, אשר הודה וחסך בזמן שיפוטי, הוטלו 4 חודשי מאסר לריצוי בדרך של עבודות שירות, מאסרים מותנים והתחייבות כספית בסך 5,000 ₪.

בת"פ (שלום תל-אביב) 5614-04-16 **מדינת ישראל נ' שמחי** (22.10.18) הנאשם הורשע, על פי הודאתו, בעבירות של **הסגת גבול פלילית וגניבה**. על פי עובדות כתב האישום המתוקן, ביום 5/12/15 בשעת בוקר, גנב הנאשם טלפון נייד מסוג אייפון מדירת הקרקע של המתלוננת, בכך שהכניס את ידיו מבעד לחלון הדירה ובסיוע וו מאולתר מפלסטיק משך את הטלפון לכיוונו, נטל אותו וברח מהמקום. **בית המשפט קבע מתחם עונש הולם הנע בין מספר חודשי עבודות שירות לבין 14 חודשי מאסר בפועל, לצד ענישה נלווית.** על הנאשם, כבן 23, שבנעוריו חבר לחברה שולית, שלחובתו הרשעות מנעוריו בעבירות רכוש, שלא נמצא מתאים לביצוע עבודות שירות, הוטלו ארבעה חודשי מאסר בפועל, הופעל עונש מאסר על תנאי באופן חלקי, הופעלה התחייבות, וכן הוטל פיצוי בסך 2,000 ₪ למתלוננת.

בת"פ (שלום תל-אביב) 5546-02-20 **מדינת ישראל נ' רדואן** (15.2.21) הנאשם הורשע, על פי הודאתו, בעבירות של הסגת גבול פלילית וגניבה. על פי עובדות כתב האישום המתוקן, הנאשם הסיג גבול למחסן באתר בניה ברחוב אלעזר החרוני בתל-אביב, בכך שפתח את דלת המחסן שהייתה סגורה באמצעות מוט וגנב כלי עבודה יקרי ערך בשווי אלפי שקלים. הרכוש הוחזר לבעליו. **בית המשפט קבע מתחם עונש הולם הנע בין מאסר ולו קצר לבין 12 חודשי מאסר בפועל, לצד ענישה נלווית.** על הנאשם, כבן 35, אב לשתי בנות קטינות, נעדר עבר פלילי, שהודה והביע חרטה, הוטלו 6 ימים לריצוי בפועל (הסתפקות בימי מעצרו), מאסרים מותנים, התחייבות בסך 2,500 ₪ ופיצוי למתלונן בסך 5,000 ₪.

נאשם "בגיר-צעיר"?

1. לטענת הסניגור המלומד, **"הנאשם היה ממש על גבול הקטינות בעת ביצוע העבירה"** (עמ' 21, ש' 27 לפרוטוקול הדיון). גם מדבריו האחרונים של הנאשם עצמו עולה כי לדבריו מעשיו בתיק זה היו "שטות ותסכול של נער מתבגר ולא מעבר" (עמ' 22, ש' 18-19 לפרוטוקול הדיון). בע"פ 7781/12 פלוני נ' **מדינת ישראל** (25.6.13) (להלן: **"עניין פלוני"**), הכיר בית המשפט העליון, לראשונה, בקבוצת ה"בגירים-צעירים" כקטגוריה מובחנת (ראו **"בגירים צעירים בהליך הפלילי - סקירת ספרות"**, כתבה עורכת הדין ועובדת סוציאלית שירי איסרוב):

"יש מקום להתחשב במסגרת שיקולי הענישה בייחודיותה של קבוצת ה"בגירים צעירים", אך אין לשקול שיקולים זהים לאלו של קטינים. על בית המשפט לשקול בין היתר את קרבת הנאשם לגיל 18, ההשפעה האפשרית של מאסר בפועל על שיקומו ומצבו הנפשי, ובגרותו. הכל כעולה מתסקיר המבחן שיוגש בפניו בטרם גזירת העונש" (שם, בפסקה 58 לפסק דינו של כב' השופט סי' גיבוראן).

בהמשך, הבהיר כב' השופט הגיבוראן כי **עניין פלוני לא יצר** עילה פסיקתית להפחתה בעונשים של בגירים צעירים, וכי **הבחינה של כל מקרה תעשה לגופו**. ראו גם ע"פ 452/14 דבוש נ' **מדינת ישראל** (3.4.14): **"לא בכל מקרה בו קיימים סיכויי שיקום, יוקל העונש שהוטל על הנאשם עד כדי חריגה ממתחם הענישה שנקבע לעבירה שנעברה, גם אם מדובר ב"בגיר צעיר", וגם אם המלצת שירות המבחן מצדדת בהקלה כזו"**, וכן עמדתה החולקת של כב' השופטת ד' ברק-ארז, בע"פ 7661/13 אבו-נאסר נ' **מדינת ישראל** (21.8.14): **"אוסף ואציון, כי כשלעצמי אני שותפה לגישתם של השופטים א' חיות, י' עמית ונ' סולברג, לפיה אין מקום להכרה ב"בגיר צעיר" כקטגוריה פסיקתית נפרדת לצורכי ענישה, מעבר לאמור בסעיף 40א(1) לחוק העונשין..."** (בפסקה 29 לפסק דינה).

בע"פ 2420/15 **אבטליון נ' מדינת ישראל** (29.11.15) (להלן: **"עניין אבטליון"**) הבהיר בית המשפט העליון, בהרכב תלתא, מתי וכיצד על בית המשפט ליישם את דוקטרינת ה"בגירים-צעירים", וקבע כדלקמן:

"במילים אחרות, פסק הדין בעניין פלוני לא יצר עילה "פסיקתית" נפרדת להקלה בעונשם של בגירים צעירים, אלא יצק תוכן המבוסס על המאפיינים המיוחדים אשר עשויים להתקיים בקבוצה זו, לתוך הכללים הקבועים בסימן א'1 לפרק ו' לחוק העונשין - אשר מאפשרים לייחס משמעות לגילו של נאשם, להתפתחותו, לבשלותו ולפוטנציאל השיקומי שלו בעת גזירת עונשו [...] תכליתו של פסק הדין בעניין פלוני היא להבטיח כי בשעת גזירת דינם של בגירים צעירים, בית המשפט יישם את הוראות החוק המבנות את שיקול הדעת השיפוטי באופן הלוקח בחשבון את ייחודיותה האפשרית של קבוצה זו ומייחס למאפייניה המיוחדים את המשקל המתאים והראוי להם, ככל שהם מתקיימים. הגשמת תכלית זו תבטיח כי העונש שייגזר על הבגיר הצעיר אכן יהלום את מידת אשמתו, וכי יוגשם האינטרס הציבורי

בשיקומם של עבריינים, על ידי מיצוי פוטנציאל השיקום המוגבר הקיים בחלק מהבגירים הצעירים [...]

עם זאת, ונוכח האמור, הגשמת התכלית העומדת ביסודו של פסק הדין בעניין פלוני מחייבת התייחסות לכל מקרה לגופו. רק בחינה פרטנית של מאפייניו של כל נאשם בגיר צעיר תאפשר להבטיח כי דוקטרינת הבגירים הצעירים נותרת בגדר כלי פרשני המגשים את תכלית הכללים המבנים את שיקול הדעת השיפוטי, ולא בגדר קטגוריה נפרדת הפורצת את גבולות החוק. על כן, הדגשתי בעניין פלוני כי בבואו של בית המשפט לקבוע את עונשו של נאשם שהוא בגיר צעיר, עליו לבחון האם ובאיזו מידה מתקיימים בו אותם מאפיינים של קבוצת הבגירים הצעירים עליהם עמדת לעיל [...]

דהיינו, הקלה בעונשו של בגיר צעיר לא תיעשה, אלא אם בית המשפט השתכנע על יסוד החומר המונח בפניו, כי מתקיימות בבגיר הצעיר אותן נסיבות מיוחדות העשויות להצדיק מתן הקלה מסוימת בעונשו - וזאת, במסגרת הכללים הקבועים בדין. ויודגש, "בגיר צעיר" אינו מעין "מונח קסם", המצדיק כשלעצמו הקלה בעונשו של נאשם המשתייך לקבוצת הגילאים המסוימת - אלא מדובר בקבוצת משתנים, אשר יש לבחון את המידה שבה הם מתקיימים בכל נאשם בגיר צעיר לגופו [...]. בחינה זו תיעשה, כאמור, במסגרת ההוראות בחוק העונשין המבנות את שיקול הדעת השיפוטי, ואשר מאפשרות מתן משקל למאפייניהם המיוחדים של הבגירים הצעירים. בין הוראות אלה, ניתן למנות את סעיף 40ט(א)(6) לחוק העונשין, המאפשר לייחס משקל בהערכת נסיבות ביצוע העבירה, ל"יכולתו של הנאשם להבין את אשר הוא עושה, את הפסול במעשהו או את משמעות מעשהו, לרבות בשל גילו"; את סעיף 40ט(א)(7), המאפשר לייחס משקל ל"יכולתו של הנאשם להימנע מהמעשה ומידת השליטה שלו על מעשהו"; את סעיף 40יא(1), המאפשר לייחס משקל בהערכת הנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה ל"פגיעה של העונש בנאשם, לרבות בשל גילו"; ולבסוף, את סעיף 40ד(א), המאפשר לבית המשפט לחרוג ממתחם העונש ההולם אם "מצא כי הנאשם השתקם או כי יש סיכוי של ממש שישתקם". כפי שניתן להיווכח, אין צורך לחרוג מהוראות הדין וליצור קטגוריה פסיקתית חדשה לבגירים צעירים כדי להתחשב במאפייניהם המיוחדים של קבוצה זו. לכל אחד מאותם מאפיינים קיימת אכסניה מתאימה בהוראות חוק העונשין, המאפשרת להעניק לו את משקלו הראוי בעת גזירת העונש - ככל שאותו מאפיין מתקיים בבגיר הצעיר העומד בפני בית המשפט ובהתאם למידה שבה הוא מתקיים בו, והכל לפי מיטב התרשמותו של בית המשפט בכל מקרה לגופו." (בפסקאות 21-19 לפסק דינו של כב' השופט גיבוראן; ראו גם: ע"פ 3623/21 אבו עאנס נ' מדינת ישראל (4.11.21)) [ההדגשות אינן במקור - ע.י.].

הנה כי כן, בעניין אבטליון בית המשפט העליון סתם את הגולל על הפרשנות שיש ליתן לדוקטרינת ה"בגירים-צעירים" אשר הוכרה בעניין פלוני, שעל אף המחלוקת הקיימת בין שופטי בית המשפט העליון - ההלכה עדיין עומדת על מכונה. ודוק: דוקטרינת ה"בגירים-צעירים" נועדה לשמש כלי פרשני בלבד, ותפקידה לוודא שבבואו של בית המשפט לגזור את עונשו של נאשם "בגיר-צעיר", ייתן דעתו למאפיינים היחודיים של הנאשם הספציפי המשתייך לקבוצה זו, במידה שהם מתקיימים, וזאת הן במסגרת קביעת מתחם העונש ההולם עצמו (כאמור בסעיפים 40ט(א)(6)-(7) לחוק), הן במסגרת גזירת עונשו של הנאשם בתוך מתחם העונש ההולם (כאמור בסעיף 40יא(1) לחוק) והן בעת חריגה ממתחם העונש בשל שיקולי שיקום, במקרים המתאימים (כאמור בסעיף 40ד(א) לחוק).

ויודגש היטב: אין מדובר בעילה פסיקתית המחייבת את בית המשפט להקל בעונשו של נאשם, אך בשל קרבתו לגיל קטינות. הדוקטרינה משמשת כמעין "נורה אדומה" שנועדה להזהיר את השופט היושב בדין כי בפניו נאשם "בגיר-צעיר", ולהזכירו כי עליו לתת דעתו ביתר שאת להוראות החוק במסגרת תיקון 113, אשר בדרך בכלל עשויות להיות רלוונטיות עבור הנאשם המשתייך לקבוצה זו, וכן עליו לנמק מדוע בחר במקרה הקונקרטי שבפניו להתחשב או לא להתחשב באותם השיקולים (כדרישת סעיף 40ד לחוק). ויובהר, כי טענה לתחולתה של דוקטרינת ה"בגירים-צעירים" לא יכולה להיטען בעלמא, אך בשל גילו של הנאשם, ועליו הנטל - במאזן הסתברויות - להוכיח כי הדוקטרינה חלה בעניינו (סעיף 40ב(2) לחוק). בהתאם לפסיקת בית המשפט העליון, בית המשפט יבדוק, בין היתר, את קרבתו של הנאשם לגיל 18, ההשפעה האפשרית של עונש מאסר בפועל על שיקומו ומצבו הנפשי, והכל כפי העולה מתסקיר שירות המבחן ומהראיות שהובאו בפניו (עניין פלוני, בפסקה 58; עניין אבטליון, בפסקה 20).

2. מן הכלל אל הפרט. הנאשם בעניינו ביצע את העבירות המיוחסות לו בכתב האישום המתוקן בהיותו כבן 19. נסיבות אלו מחייבות את בית המשפט לבחון באופן הדוק האם ובאיזו מידה

מתקיימים בנאשם אותם מאפיינים של קבוצת הבגירים-הצעירים. אולם, הנאשם לא עמד בנטל להוכיח כי מתקיימים בעניינו אותם מאפיינים היחודיים של המשתייכים לקבוצה זו, באופן שיש בהם כדי להשפיע על קביעת מתחם העונש ההולם בעניינו. מתסקירי שירות המבחן לא עולה, ולא הוכח בפניי באמצעות ראיות אחרות, כי מעשיו של הנאשם נעשו בשל קרבתו לגיל קטינו, באופן שמשפיע על יכולתו להבין את אשר הוא עושה, את הפסול שבמעשו, את משמעות מעשהו או השפיע על יכולתו להימנע מהמעשים.

לפיכך, לא מצאתי כי הנאשם הוכיח, במאזן הסתברויות, כי דוקטרינת ה"בגירים-צעירים" חלה בעניינו באופן כזה שיהא בה כדי להשפיע על קביעת מתחם העונש ההולם בעניינו.

מתחם העונש ההולם - סיכום

29. לאחר שקילת נסיבות ביצוע העבירה, מידת הפגיעה בערכים המוגנים ומדיניות הענישה הנהוגה בעבירות כגון דא, מצאתי לקבוע כי מתחם העונש ההולם את מעשיו הנאשם נע בין עונש מאסר על תנאי לבין 12 חודשי מאסר בפועל, לצד ענישה נלווית, וזאת בשים לב לתכנון שקדם לביצוע העבירות ולטיב הרכוש שנגנב.

סטייה ממתחם העונש

30. לא מצאתי כי במקרה דנא קיימים שיקולים אשר מצדיקים סטייה מהמתחם, לחומרה או לקולא.

מיקום הנאשם בתוך המתחם

31. כמצוות המחוקק, בסעיף 40 לחוק, על בית המשפט לקחת בחשבון, בעת ענישת נאשם, את נסיבותיו האישיות אשר אינן קשורות בביצוע העבירה. במקרה דנא נסיבות אלו נלמדות מטעונו ההגנה, מהמסכים שהוצגו בפני בית המשפט, מתסקירי שירות המבחן ומדבריו האחרונים של הנאשם.

הנסיבות הקונקרטיות

32. הנאשם כבן 23, והיה כבן 19 בעת ביצוע העבירות, מתגורר כיום עם אמו בתל אביב ועובד עם אביו.

הנאשם הודה בכתב האישום המתוקן ובכך חסך בזמן שיפוטי יקר, ובזמנה של התביעה - הוא זמנו של הציבור. בכך נטל הנאשם אחריות על מעשיו, אם כי נראה - כפי שעולה מתסקירי שירות המבחן - שנטילת האחריות של הנאשם לביצוע העבירות היא חלקית בלבד, כשהנאשם נטה לצמצם ממידת מעורבותו ולהשליך התנהלותו ובחירותיו בגורמים חיצוניים, ואף טען כי לא זוכר שביצע את העבירות. כמו כן, גם בדבריו האחרונים בבית המשפט הנאשם לא לקח אחריות מלאה על מעשיו, השליך את האחריות על האחרים בפרשה, טען כי מודע לעבירות ולאשמתו אך טען כי מדובר ב"שטות ותסכול של נער מתבגר". דברים אלו עומדים לחובתו של הנאשם.

עוד שקלתי לקולא את העובדה שהנאשם נעדר עבר פלילי, זו הסתבכותו הראשונה עם החוק, את נסיבות חייו המורכבות של הנאשם ומצבו הרפואי והנפשי שנגרם מתאונת הדרכים בה היה מעורב בגיל צעיר, כמפורט בתסקירי שירות המבחן. כמו כן, שקלתי את הפגיעה של העונש בנאשם, לרבות בשל גילו, את הפגיעה האפשרית במשפחתו, את מאמציו ורצונו לחזור למוטב ולשקם את חייו בתחום הנפשי ובתחום המקצועי, את מצבו הכלכלי, את חלוף הזמן הרב מעת ביצוע העבירות ואת שיתוף הפעולה עם שירות המבחן.

בנוסף, לקחתי בחשבון את הערכת שירות המבחן כי בהיעדר טיפול הנאשם מציב עצמו בסיכון לפגיעה באחרים ובעצמו, כמו גם להישנות מעורבותו בהתנהלות מסכנת ופורצת גבול.

עקרון אחידות הענישה

33. עקרון אחידות הענישה מחייב את בית המשפט לדאוג לשמירה על עקרונות היסוד של המשפט, לרבות עקרון השוויון בפני החוק והרצון לשמור על אמון הציבור בהליך המשפטי, כאשר עקרון זה מקבל משנה תוקף כשמדובר בנאשמים שהורשעו בגדר אותה הפרשה:

"עיקרון אחידות הענישה, הנגזר מעיקרון שוויון הנאשמים לפני החוק, מנחה את בית המשפט לשמור על הלימה בין עונשיהם של נאשמים בעלי נסיבות אישיות דומות, אשר ביצעו עבירות דומות באופיין ובנסיבותיהן [...] עיקרון זה מקבל משנה תוקף במקרים בהם מדובר בנאשמים שהורשעו בגדרה של אותה פרשה [...]". (ע"פ 4959/19 פלוני נ' מדינת ישראל, בפסקה 4 (12.6.22)).

ברם, עקרון אחידות הענישה איננו חזות הכל והוא רק שיקול אחד אותו על בית המשפט לקחת בחשבון. לעניין זה, יפים דבריו של בית המשפט המחוזי בת"פ (מחוזי ת"א) 30310-09-23 מדינת ישראל נ' הרלב (24.2.25):

"לצד זאת ייאמר כי עיקרון אחידות הענישה איננו חזות הכל, ומדובר בשיקול אחד מיני רבים אותם נדרש בית המשפט לשקול בעת מתן גזר הדין... מלאכת גזירת העונש אינה 'מדע מדויק', ויש לקחת בחשבון גם את המסכת העובדתית הרלוונטית לכל נאשם ואת נסיבותיו האישיות. לפיכך שוני רלוונטי בכל אלה יכול להצדיק הבחנה גם בין נאשמים שהורשעו במסגרת אותו כתב אישום ותיכנן חריגה מעיקרון אחידות הענישה אף כאשר ישנה זהות בנסיבותיהם האישיות של נאשמים, אם שיקולי ענישה נוספים גוברים על עיקרון זה [...] בסופו של דבר כל מקרה מוכרע על פי מכלול נסיבותיו והשיקולים המתעוררים בגדרו." [ההדגשות שלי - ע.י.]

בענייננו, הצדדים תמימי דעים כי עקרון אחידות הענישה חל בענייניו של הנאשם, וכי לכל הפחות יש להשוות את עונשו של הנאשם לעונש שהוטל על הנאשם האחר בפרשה. ואולם, צודק הסניגור המלומד כי אם ניתן לחרוג מעקרון זה אף כשיש זהות בנסיבותיהם האישיות של הנאשם, מקל וחומר שניתן לחרוג ממנו כאשר אין זהות בנסיבות האישיות, וכאשר קיימת הבחנה רלוונטית בין הנאשמים.

על הנאשם האחר בפרשה הוטלו תחילה, במסגרת הסדר טיעון, 70 שעות של"צ ומאסר על תנאי בן 4 חודשים, למשך שנתיים. בהמשך, משהתברר כי אינו יכול לבצע צו של"צ, הוטל - שוב בהסכמה - קנס בסך 3,000 ₪ חלף צו השל"צ, כאשר עונש המאסר על תנאי נותר על כנו. כעת, מבקשת המאשימה להשוות עונש זה במלואו גם לעונשו של הנאשם שבפניי. ברם, אני מקבלת את טענת הסניגור המלומד כי העובדה שלחובתו של הנאשם האחר הייתה הרשעה קודמת מבית דין צבאי ותיק נוסף שהסתיים באי-הרשעה בבית המשפט לנוער - היא רלוונטית לצורך הבחנה בין העונשים שיוטלו על הנאשמים. לפיכך, העובדה שהנאשם נעדר עבר פלילי, לרבות מצבו הבריאותי והכלכלי, תבוא לידי ביטוי בעונש שיוטל עליו, ביחס לעונש שהוטל על הנאשם האחר.

כמו כן, לקחתי בחשבון במכלול השיקולים את העובדה שהתיק נגד הקטין המעורב בפרשה הסתיים בהליך של הסדר מותנה, על אף שכתב האישום המתוקן לא מפרט מהם המעשים שביצע כל אחד מהמעורבים.

מיקום

34. לאחר ששקלתי את כלל השיקולים לקולא ולחומרה, מצאתי לקבוע כי ראוי ונכון שעונשו של הנאשם ימוקם **בתחתית** מתחם העונש ההולם אותו קבעתי.

סוף דבר

35. לצד האינטרס הציבורי הדורש ענישה מוחשית ומרתיעה בעבירות כגון דא, יש לזכור ולהזכיר כי הענישה, גם לאחר תיקון 113, היא לעולם **אינדיבידואלית**. לעניין זה יפים הדברים שנאמרו בע"פ 433/89 אטיאס נ' מדינת ישראל (03.10.89):

"זאת תורת הגישה האינדיבידואלית בתורת הענישה, המקובלת עלינו כקו מנחה בסוגיה קשה וסבוכה זו של הענישה ומטרותיה, ואין אנו רשאים ל"הקל" על עצמנו ולהחמיר עם הנאשם, מתוך הסתמכות על הנימוק והחשש שמא הקלה במקרה מסוים הראוי לכך תשמש תקדים למקרים אחרים שאינם ראויים לכך. חזקה על בית המשפט שיידע להבחין בין מקרה למקרה לגופן של נסיבות ולעיצומם של דברים."

36. **לאחר איזון כלל המפורט לעיל, אני גוזרת על הנאשם את העונשים כדלקמן:**

- א. אני דנה את הנאשם למאסר למשך 3 חודשים וזאת על תנאי למשך שנתיים, והתנאי הוא שהנאשם לא יעבור כל עבירה בה הורשע.
  - ב. קנס בסך 2,000 ₪ או 20 ימי מאסר תמורתם.
- הקנס ישולם תוך 90 יום מהיום. היה והקנס לא ישולם במועדו, יעמוד לפירעון מיידי בתוספת ריבית פיגורין כדין.
- החוב מועבר למרכז לגביית קנסות, אגרות והוצאות ברשות האכיפה והגבייה, בהתאם למועדים והתשלומים שקבע בית המשפט.

- ניתן יהיה לשלם את הקנס כעבור שלושה ימים מיום גזר הדין לחשבון המרכז לגביית קנסות, אגרות והוצאות ברשות האכיפה והגבייה באחת מהדרכים הבאות:
- בכרטיס אשראי - באתר המקוון של רשות האכיפה והגבייה, www.eca.gov.il
  - מוקד שירות טלפוני בשרות עצמי (מרכז גבייה) - בטלפון *35592 או בטלפון 073-2055000
  - במזומן בכל סניף של בנק הדואר - בהצגת תעודת זהות בלבד (אין צורך בשוברי תשלום).

צו כללי למוצגים - ככל שישנם מוצגים בתיק זה, יטופלו בהתאם להחלטת קצין משטרה מוסמך.

ככל שהופקד פיקדון בתיק זה או בתיקים קשורים על-ידיהנאשם, הקנס יקוזז מהפיקדון ואת היתרה יש להחזיר לידינו או לגורם אחר לפי בקשת הנאשם, בהיעדר מניעה על-פי כל דין.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי בת"א, תוך 45 יום מהיום.

תפ 38039-08-22 מדינת ישראל נגד פלוני

תפ 38039-08-22 מדינת ישראל נגד פלוני